

Ramar för utgiftsområde 6 Försvar och beredskap mot sårbarhet 2005–2007

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett försvarsutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2004/05:1 Budgetpropositionen för 2005 jämte motioner, såvitt avser försvarsutskottets beredningsområde.

Utgiftsområdet omfattar politikområdena:

- Totalförsvar
- Skydd och beredskap mot olyckor och svåra påfrestningar.

Propositionen

Utgiftsramar

Ramen för utgiftsområdet föreslås uppgå till 44 147 miljoner kronor 2005.

I jämförelse med anvisade medel 2004 minskar ramen för utgiftsområdet med 200 miljoner kronor 2005. Förändringen förklaras huvudsakligen av en *minskning med 600 miljoner kronor till följd av försvarsbeslutet*.

Vidare beräknas utgiftsområdet öka med 323 miljoner kronor till följd av finansieringen av radiokommunikationssystemet RAKEL.

Den beräknade ramen för 2007 minskar med 945 miljoner kronor i jämförelse med den föreslagna ramen för 2005. Detta förklaras huvudsakligen av den sammanlagda effekten av en *minskning till följd av försvarsbeslutet med 3 000 miljoner kronor* och ökningar till följd av pris- och löneomräkningar.

Miljoner kronor					
Utfall 2003	Anslag 2004 ¹	Prognos 2004	Förslag 2005	Beräknat	
				2006	2007
45 129	44 346	42 526	44 147	43 918	43 202

¹ Inklusive förslag till tilläggsbudget i samband med 2004 års ekonomiska vårproposition och förslag till tilläggsbudget i denna proposition.

Utvecklingen av den ekonomiska styrningen i staten

I budgetpropositionen (kap. 11) lämnar regeringen en redovisning av arbetet med utvecklingen av den ekonomiska styrningen i staten bl.a. vad gäller utformningen av mål- och resultatredovisningar i kommande budgetpropositioner.

Motionerna

I partimotioner av *Moderata samlingspartiet* (Fi231), *Folkpartiet liberalerna* (Fi232) och *Kristdemokraterna* (Fi233) framhålls att Sverige bör öka sin förmåga att medverka i internationella operationer samt aktivt delta i uppbyggnaden av EU:s nya snabbinsatsstyrkor. Sverige skall på sikt kunna bidra med en egen stridsgrupp.

Enligt motionärerna finns det en risk att omställningskostnaderna inom Försvarsmakten är underskattade, liksom att den önskade utvecklingen inte ryms inom regeringens föreslagna ram. Motionärerna förordar därför en mindre besparing på det militära försvarets anslag än vad regeringen gör. Det militära försvaret bör således utvecklas på en högre anslagsnivå än vad regeringen föreslår.

Även i partimotion Fi234 av *Centerpartiet* förordas en mindre besparing på utgiftsområdet än regeringens förslag. Centerpartiets förslag sammanfaller med de övriga tre partiernas.

De fyra partierna förordar att för budgetåret 2005 anvisas 400 miljoner kronor mer till utgiftsområdet än vad regeringen förordar.

För de två därpå följande budgetåren 2006 och 2007 föreslår de fyra partierna att det jämfört med regeringens förslag beräknas

- + 500 miljoner kronor för år 2006
- +1 150 miljoner kronor för år 2007

Utskottet

Utgiftsramar

Mot bakgrund av den förändrade hotbilden – och den säkerhetspolitiska bedömning som regeringen redovisar i prop. 2004/05:5 *Vårt framtida försvar* – minskar behovet av satsningar på yttre säkerhet. Därmed kan resurserna inom utgiftsområde 6 Försvar och beredskap mot sårbarhet begränsas. Utskottet bedömer att den ekonomiska ramen för utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet successivt kan minskas med 3 miljarder kronor. Reduceringen av ramen bör ske stegvis under perioden 2005–2007.

Ramen bör reellt minskas med 0,6 miljarder kronor 2005, 1,5 miljard 2006 samt 3 miljarder år 2007. Minskningen med 3 miljarder kronor bör ske i förhållande till den ram för 2004 som riksdagen beslutade i statsbudgeten för 2004.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen för 2005 att ansvaret och finansieringen av det gemensamma radiokommunikationssystemet RAKEL flyttas till utgiftsområde 6. Utskottet tillstyrker den föreslagna omflyttningen. Förslaget medför att utgiftsområdets ram ökas med 323 miljoner kronor. Den årliga justeringen av anslagen med anledning av pris och löneomräkning ger samma effekt. Därför blir den totala förändringen av utgiftsområdet – nominellt sett – något annorlunda än den ovan förordade successiva reduceringen av utgiftsramen.

Mot bakgrund av vad utskottet anfört ovan tillstyrker utskottet regeringens förslag till utgiftsram i budgetpropositionen för år 2005 samt avstyrker motionerna Fi231, Fi232 och Fi233 såvitt avser utgiftsområde 6.

Utvecklingen av den ekonomiska styrningen i staten

Som ett underlag för finansutskottets beredning av dessa frågor erinrar försvarsutskottet om att det vid ett antal tillfällen under senare år behandlat frågor som rör statsmakternas styrning av försvaret.

Försvarsutskottet noterade i betänkande 2003/04:FöU6 *Styrningen av det militära försvaret* att regeringen – efter beslut av riksdagen (bet. 2002/03:FiU14, yttr. 2002/03:FöU3y och bet. 2003/04:FiU11, yttr. 2003/04:FöU2y) – i februari 2004 har beslutat om direktiv för en utredning om formerna för styrning och finansiering av försvaret.

För att styrningen och uppföljningen av verksamheten från riksdagen sida skall bli effektiv, framhöll utskottet att regeringen måste lämna förslag till *konkreta uppföljningsbara mål* för de olika verksamheterna, tydligare ange vilka *ändamål* som anslagen är tänkta att finansiera samt redovisa resultat och effekter mer konkret än hittills. Om inte riksdagen ges reell möjlighet att ta en aktiv del i mål- och resultatstyrningen finns det betydande risker för att omläggningen av styrsystemet inte kommer att, som det var tänkt, innebära en

starkare politisk styrning utan tvärtom. Mot den bakgrunden gav riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad försvarsutskottet anfört om *mål, kostnader, anslag och resultat* och uppdrog åt regeringen att ge den ovan nämnda utredningen tilläggsdirektiv att lämna förslag till förbättringar i dessa avseenden.

Stockholm den 21 oktober 2004

På försvarsutskottets vägnar

Eskil Erlandsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Eskil Erlandsson (c), Tone Tingsgård (s), Ola Sundell (m), Allan Widman (fp), Michael Hagberg (s), Berit Jóhannesson (v), Berndt Sköldestig (s), Rolf Gunnarsson (m), Britt-Marie Lindkvist (s), Heli Berg (fp), Åsa Lindestam (s), Karin Enström (m), Peter Jonsson (s), Lars Ångström (mp), Marie Nordén (s) och Else-Marie Lindgren (kd).

Avvikande mening

1. Ola Sundell, Rolf Gunnarsson och Karin Enström (alla m), Allan Widman och Heli Berg (båda fp), Else-Marie Lindgren (kd) och Eskil Erlandsson (c) anför:

Sverige bör öka sin förmåga att medverka i internationella operationer, samt aktivt delta i uppbyggnaden av EU:s nya snabbinsatsstyrkor. Sverige bör på sikt kunna bidra med en egen stridsgrupp.

Vi bedömer att det finns en risk att omställningskostnaderna inom Försvarsmakten är underskattade, liksom att den önskade utvecklingen av den internationella förmågan inte ryms inom regeringens föreslagna ram. Vi förordar därför en mindre besparing på det militära försvarets anslag än vad regeringen gör. Det militära försvaret bör således utvecklas på en högre anslagsnivå än vad regeringen föreslår.

Mot den bakgrunden förordar vi att för budgetåret 2005 anvisas 400 miljoner kronor mer till utgiftsområdet än vad regeringen förordar.

För de två därpå följande budgetåren 2006 och 2007 föreslår vi att det jämfört med regeringens förslag beräknas

- + 500 miljoner kronor för år 2006
- +1 150 miljoner kronor för år 2007.

Innehållsförteckning

Till finansutskottet.....	1
Propositionen.....	1
Utgiftsramar.....	1
Utvecklingen av den ekonomiska styrningen i staten	2
Motionerna	2
Utskottet	3
Utgiftsramar.....	3
Utvecklingen av den ekonomiska styrningen i staten	3
Avvikande mening	5